

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Melding om vedtak

Vår ref
2016/1059/3/024

Deres ref:

Saksbehandler
Jarle Bjørn Hanken, 371 99 510

Dato
03.10.2016

Høringsuttale fra Tvedestrand kommune - ny kommunelov

Tvedestrand kommunestyre behandlet 13.09.16 forslaget til ny kommunelov og vedtok følgende (for fullstendig saksframstilling, se nedenfor):

“Kommunestyret oppfatter forslaget til ny kommunelov som godt og gjennomarbeidet forslag med mange gode forslag og presiseringer.

Kommunestyret legger vurderingene i rådmannens saksframlegg til grunn som kommunens høringsuttalelse.”

Med hilsen

Jarle Bjørn Hanken
Rådmann

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Postadresse
Postboks 38
4901 Tvedestrand
E-post: postmottak@tvedestrand.kommune.no

Besøksadresse

www.tvedestrand.kommune.no

Telefon
37 19 95 00
Telefaks
37 19 95 05

Bank
2826 07 10003
Org.nr
964965781

Tvedestrand kommune

Saksframlegg

Arkivsak: 2016/1059-2

Arkiv: 024

Saksbeh: Jarle Bjørn Hanken

Dato: 24.08.2016

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
60/16	Formannskap	06.09.2016
121/16	Kommunestyre	13.09.2016

Høring - ny kommunelov

Rådmannens forslag til vedtak

Som høringsuttale til NOU 2016:4, Ny kommunelov, viser Tvedestrand kommunestyre til saksframleggets merknader og vurderinger med følgende kommentarer/presiseringer/ endringsforslag:

Saksprotokoll i Formannskap - 06.09.2016

Behandling

Rådmannen fremmet følgende justert forslag:

Kommunestyret oppfatter forslaget til ny kommunelov som godt og gjennomarbeidet forslag med mange gode forslag og presiseringer.

Kommunestyret legger vurderingene i rådmannens saksframlegg til grunn som kommunens høringsuttalelse.

Rådmannens endrede forslag enstemmig tilrådd.

Innstilling

Kommunestyret oppfatter forslaget til ny kommunelov som godt og gjennomarbeidet forslag med mange gode forslag og presiseringer.

Kommunestyret legger vurderingene i rådmannens saksframlegg til grunn som kommunens høringsuttalelse.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 13.09.2016

Behandling

Innstilling fra formannskap enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret oppfatter forslaget til ny kommunelov som godt og gjennomarbeidet forslag med mange gode forslag og presiseringer.

Kommunestyret legger vurderingene i rådmannens saksframlegg til grunn som kommunens høringsuttalelse.

Bakgrunn for saken

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt NOU 2016: 4 Ny kommunelov, på høring med høringsfrist til 06. oktober. Gjeldende kommunelov er fra 1992 (trådte i kraft fra 1993). Et kommunelovutvalg har nå foretatt en helhetlig gjennomgang av eksisterende kommunelov. Utvalget foreslår blant annet å lovfeste det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og enkelte prinsipper for nasjonale myndigheters forhold til dette selvstyret.

Utvalgets grunnleggende vurderinger og hensyn er 1) Styrket kommunalt selvstyre, 2) styrket forlvalgt styring, 3) effektive, tillitsskapende og bærekraftige kommuner, 4) økonomiforvaltning som bygger opp under selvstyret og handelfrihet 5) god egenkontroll og mer samordnet statløg tilsyn og kontroll, 6) og at kommuneloven skal bli enklere og mer tilgjengelig for brukerne.

Vedlagt følger lenke til utredningen: [NOU 2016:4 Ny kommunelov. Det vises også til et utarbeidet debattgrunnlag fra KS, se lenke KS Debattgrunnlag ny kommunelov](#)

Problemstilling

Støtter Tvedestrand kommunestyre de ulike endringsforslagene som skisseres i forslaget til ny kommunelov?

Faglige merknader og vurderinger

Om de ulike forslagene til lovendringer og vurderinger av disse

Nedenfor gis det en kort og ikke uttømmende gjennomgang av de mest sentrale endringsforslagene. For en mer omfattende oversikt vises det til NOU 2016:4 (sammendrag er gitt på sidene 23-33). I den grad rådmannen har kommentarer/vurderinger, er de tatt med under omtalen av de ulike forslagene.

Formål

Det er foreslått en ny og modernisert formålsbestemmelse som innbefatter det at loven skal fremme det lokale selvstyret.

Kommunalt selvstyre

Det kommunale selvstyre er grunnleggende og sentralt i Norge, og har lang tradisjon. Det kommunale selvstyre har likevel aldri blitt lovfestet i grunnloven eller annen lov. Det foreslås nå at selvstyret, innenfor nasjonale rammer, lovfestes.

Rådmannen ser det som svært positivt at dette endelig foreslås lovfestet, og vurderer dette som det mest sentrale nye elementet i lovforslaget. Selvstyret vil få et lovmessig vern, og vil kunne være med å motvirke en utvikling med stadig mer og mer detaljert statlig styring.

Kommuners informasjonsplikt

Informasjonsplikten er foreslått utvidet til også å gjelde informasjon som andre rettssubjekter utfører på vegne av kommunen og til en plikt om å legge til rette for at alle kan få tilgang til informasjon (tilpasse informasjonen).

Innbyggerdeltakelse

Dagens regler videreføres, men kravet til antall innbyggere som må stå bak innbyggerforslag er foreslått økt (som hovedregel) fra to til åtte prosent av kommunens innbyggere, underskrifter fra 1000 innbyggere skal uansett likevel være tilstrekkelig (mot 300 i dag).

Folkevalgte organer

Lovforslaget tydeliggjør hvilke organer som kan opprettes og navn på disse. Komiteer og faste utvalg etter dagens § 10 erstattes av organet *utvalg*. Det skal videre vedtas et reglement som gir de sentrale rammene for de ulike organene.

Rådmannen vil peke på at det bør vurderes om kommunestyret også bør ha adgang til å opprette andre folkevalgte organer enn det som spesifikt er nevnt i loven.

Administrasjonen

Det foreslås en ny kjønnsnøytral tittel på kommunens øverste administrative leder (kommunedirektør). Det foreslås også tydeliggjøring av kommunedirektørens ansvar for forsvarlig saksutredning og iverksettelse av vedtak. Det foreslås også at kommunedirektøren får lovfestet ansvar for personalsaker (kommunestyret beholder ansvaret for personalpolitikken).

Rådmannen har ikke prinsipielle innvendinger til den nye tittelen, rådmann er en svært godt innarbeidet tittel, men den er ikke kjønnsnøytral og heller ikke lovfestet i dag. Dagens betegnelse i kommuneloven, administrasjonssjef, har aldre slått særlig godt an og er i liten grad brukt rundt om i kommunene. Lovfesting av kommunedirektørens ansvar for personalsaker gir et ryddig prinsipp i kommunene.

Ordfører

Utvalget foreslår mulighet for å delegere mer myndighet til ordfører enn dagens regler gir mulighet for, i dag kan ordfører gis myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker/saker uten prinsipiell betydning. Videre foreslås det at ordfører også kan gis forslagsrett i organer der ordfører selv ikke er medlem (i dag har ordfører møte- og talerett i slike organer), og myndighet til opprette enkelte utvalgt og fatte vedtak i enkelte hastesaker. Det foreslås også å ta inn i loven at kommunene selv kan velge om de vil ha direkte ordførervalg.

Rådmannen ser positivt på forslagene som kan gi større muligheter/fleksibilitet hvis den enkelte kommune selv ønsker denne muligheten. Det er selvsagt viktig at ikke dette uthuler kommunestyrets kollektive ansvar for den politiske styringen av kommunen.

Kommunale foretak

Det foreslås at medlemmer/varamedlemmer i kommunestyret ikke skal kunne velges til styret i kommunale foretak.

Rådmannen ser at dette kan redusere muligheten for uheldige dobbeltroller, men også samtidig kunne gi svakere knytning mellom kommunestyret og foretakene.

Valgbarhet, ombudsplikt og suspensjon

Det foreslås at det gis utvidet mulighet for å suspendere (krever 2/3 flertall) en ordfører dersom vedkommende blir tiltalt for straffbare forhold med utover tre års strafferamme, videre at kommunestyret kan ta fra en person ordførervervet hvis vedkommende er uskikket til å ivareta vervet (krever minst 90 % av avgitte stemmer).

Rådmannen ser at det i ekstreme situasjoner kan være behovet for en slik hjemmel, men at begrepet "uskikket" ikke er nærmere definert og dermed kan gi tolkingsproblemer.

Valg av medlemmer til folkevalgte organ

Utvalget foreslår en ny regel om at kravet til representasjon av begge kjønn ved forholdstallsvalg ikke bare skal knyttes til det enkelte listeforslaget, men også til sammensetningen av organet som helhet.

Rådmannens er det som positivt med tiltak av likestillingsmessig karakter, men ser også at et slik absolutt krav kan gi praktiske problemer og være en inngripen i partienes rett til å bestemme hvem de vil bli representert ved. Forslaget bør gis en ytterligere vurdering.

Godtgjøring

Det foreslås lovfesting av bestemmelse av frikjøp av folkevalgte og at folkevalgte med verv på minst halv tid skal etter søknad ha rett på ettergodtgjøring i inntil tre måneder etter fratreden.

Utvidet innsynsrett og taushetsplikt

Utvalget foreslår en utvidet innsynsrett (også i taushetsbelagte opplysninger) for de enkelte organene (ikke for den enkelte folkevalgte) og dertil hørende utvidet taushetsplikt for den enkelte folkevalgte.

Saksbehandlingsregler

Det foreslås nå at fjernmøter kan avholdes i større grad enn pr. i dag, dette så lenge saksbehandlingsreglene holdes og de folkevalgte kan se/høre/kommunisere med hverandre i sanntid.

Rådmannen ser en slik regelendring som positiv og som en tilpasning til de teknologiske muligheter som foreligger i dag.

Interkommunalt samarbeid

Utvalget fremmer to forslag til interkommunale samarbeid til erstatning for dagens § 27-samarbeid. Det ene er kalt kommunale oppgavefelleskap tilpasset samarbeid på enkeltstående tjenester og det andre kalles en regionrådmodell. For den første modellen er lagt opp til et representantskap der alle deltakende kommuner er representert.

Rådmannen stiller spørsmål om det er hensiktsmessig å ha en regel om at alle kommuner skal være representert ved kommunale oppgavefelleskap, dette bør kunne avtales fritt mellom de samarbeidende kommunene.

Økonomiforvaltning

Lovforslaget løfter fram kommunestyrets ansvar for å sikre kommunal økonomisk handleevne.

Det foreslås m.a. en plikt til å fastsette et økonomireglement, at årsberetningen skal vurdere den økonomiske utviklingen i et lengre perspektiv, at inndekning av underskudd ikke skyves fram

unødig i tid, at merforbruk i årets regnskap skal dekkes inn før regnskapsavslutning så lenge det finnes midler på disposisjonsfond. Regler for forenkling av reglene for årlige minimumsavdrag på lån gis også. Det foreslås videre en hovedregel om at drift bare skal kunne dekkes av løpende inntekter. Andre regler innen økonomifeltet videreføres med en del presiseringer.

Kontroll, tilsyn og revisjon

Krav til internkontroll er tydeliggjort, og en regel som skal erstatte særlovsregulering er tatt inn. Det foreslås lovfestet krav til systematisk kontroll av administrasjonens virksomhet. Det er foreslått å utvide antall medlemmer i kontrollutvalgene fra tre til fem for å styrke utvalgenes arbeid og legitimitet. Det foreslås en nasjonal kontroll med revisorer.

Styring og kontroll med ekstern virksomhet

For å styrke kommunens eierstyring foreslås et krav om eierskapsmeldinger som gir oversikt over de ulike selskapene, deres formål og kommunens prinsipper for styring. Det foreslås også at kontrollutvalg og revisjon skal få en utvidet rett til innsyn overfor virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen.

Statlig kontroll og tilsyn

Det foreslås at det tas inn i loven et vilkår om at lovlighetskontroll fra statlig side (på eget tiltak) med kommunale vedtak kun kan gjøres når det foreligger særlige grunner. Det foreslås at fylkesmannen skal vurdere det samlede omfanget av tilsyn med den enkelte kommune, dette for å unngå at omfanget blir større enn forsvarlig.

Konklusjon

Rådmannen oppfatter forslaget til ny kommunelov som godt og gjennomarbeidet forslag med mange gode forslag og presiseringer. Rådmannen anbefaler kommunestyret å legge saksframleggets vurderinger til grunn som høringsuttale, evt. med ytterligere kommentarer og forslag.

Tvedestrand, 24.08.2016
Rådmannen

Vedlegg:

Vedlegg som ikke sendes ut